

denne Sag med fremmede Penge i jydste Baner er en slet Sag, naar man fra den anden Side ikke vil have dermed at gøre; men hvis den anden Side vil have dermed at gøre, er det en god Sag! Jeg beder ærede Medlemmer og Ministeren udtale sig, om dette er rigtig eller ikke. Dernæst har jeg hørt, og Antydninger fra den ærede Ordfører for Forslagsstillere gaa i samme Retning, at den Bane væsentlig skulde bygges og drives for Kommunernes Regning, og at det var beriggenem, at Pengene skulde komme ved Laan mod Amtskommuners og Sognekommuners Garanti. Jeg har hørt sige, at Bestemmelse derom for Amtsrådets Vedkommende var taget med et Flertal. Saaledes skulde Madposen stæres med Hensyn til disse Baner, og at Sogneraadene hist og her skulde være gaaede ind derpaa. Jeg synes, at Antydninger af den ærede Ordfører for Forslagsstillerne og ligeledes af det ærede Medlem for Aalborg Amts 2den Valgfreds (Plesner) gif i den Retning, ellers kender jeg det ikke. Jeg gaar ud fra, at saadan er Tanken. Det er sikkert, at det rige Vendsyssel maa være godt for et saadant Projekt, og de rige Vendsysselkommuner ere Garanti nok for at kunne skaffe de Millioner tilbeje, her er Tale om, og saa er Ministeren glad, saa faar han Pengene staffede tilbeje. Men det er saa jydste Mænd og jydste Kommuner, som komme i Fedtesadet. Jeg vilde ikke være saa glad derved fra et indenrigsministerielt Standpunkt; thi fra dette Standpunkt maa man søge at værne sine Kommuner mod at paatage sig Byrder, som ville tynge paa dem i uberegnelig Grad og altsaa svække deres Evne til at opfylde deres rent kommunale Hverv, nemlig at udvide deres Skoler, forbedre deres Veje, forandre Fattigvæsenet med, hvad dertil hører, som ganske naturlig i første Linie hører ind under de kommunale Forpligtelser, medens de kommunale Forpligtelser med Hensyn til Jærnbanerne ere et ny opfundet System, som efter min Mening slet ikke er hjemlet i Kommunallovens Ord eller stemmer med de Forhandlinger, der førtes, da Kommunalloven blev givet. Det er uhyre store Udgifter, som et Amtsråd her kan paabyde en Amtskommune ved en Beslutning, der ikke en Gang kræver ekstraordinært Flertal, men blot simpelt Flertal for at blive vedtaget, medens et Par tusinde Kroner til at udlægge en saadan Linie skulde have to Gange Behandling og $\frac{3}{4}$ Majoritet for at blive vedtaget. Vi kende det meget godt f. Eks. ovre fra Vejle, vi kende, at de kunne vedtage 500,000 Kr. ud af Amtet til Garanti eller Tilskud til en Bane med simpel Stemme-

flerhed som den simpleste Ting af Verden, men skulle de give 1,500 Kr. til Brøvelse af en Linie, skulle de have det til to Overbejlinger og Afstemning efter § 50. Det har jeg sagt saa tit, at Regeringen derved giver Kommuneraadene en Myndighed over de kommunale Stattenderes Penge i en saa stor og eksempeløs Udstrækning, som det aldrig har været Kommunallovens Mening. Nu vil Ministeren altsaa være fornøjet med dette, han vil være glad ved den særlige Udflugt til, at Staten kan slippe saa billig som muligt, og Kommunerne blive betyngede saa meget som muligt. For ca. 12 Aar siden — det ærede Medlem for Thisted Amts 2den Valgfreds (Sagd) kan erindre det — da foresaa der — jeg har ikke haft Tid til at se alt efter i dette Øjeblik, jeg vidste jo ikke, hvad der blev fremført — et Forslag om Anlæg af en Bane i Thy, hvortil Staten skulde yde 80,000 Kr. ligesom til denne, og for Resten skulde den være Staten vedkommende og skulde drives paa Amtets og Kommunens Regning. Jeg modfattede mig den Gang denne Bane af al den Evne, jeg besad, og med al den Indflydelse, jeg besad, fordi jeg sagde: Saa de en Bane anlagt paa disse Betingelser, saa hænge de i bestandig og kende ingen Grænser for de Byrder, Kommunerne ville blive paadragne, det vil blive større og større Tilskud Aar for Aar, uden at der kommer Ende derpaa, og det vil genere hele den kommunale Udvikling i Thy paa alle Felter i øvrigt. Man var forbitret, maaste ogsaa over, at vi forkastede et Forslag paa denne Basis, men man var ikke forbitret der over — hvor slet denne Bane for øvrigt kan være anlagt, og hvor mange Ting, der ellers kunde være i Vejen — Mæret derefter, da man fik en Bane, der var baseret paa et efter min Mening stort Tilskud for saa daarlig en Bane, men dog et begrænset, saa at alle Kommunerne, da de gif ind paa det, vidste, hvad det gjaldt, og at det hørte op en Gang, og at det var under Statens Ansvar for Driften. Den samme Stilling har jeg endnu aldeles ubetinget ifølge min Betragtning af disse Forhold, og jeg vil sige til ethvert Sogneråd, Byraad og Amtsråd i Vendsyssel, og en Del af dem kender jeg, vogt Eder for at komme ind i den Klemme! Lad os vide, om I nogen Sinde have givet Amtmand Rump et Tilfagn om paa Sognets, Byens eller Amtets Begne at ville paatage Eder det pefinlicære Ansvar for at drive denne Bane, og bed os saa i et Andragende til Rigsdagen om at befri Eder fra dette Løfte ved en anden Affattelse af Loven. Fantastien kommer overordentlig let i Bevægelse ved Jærn-